

Genetiği Değiştirilmiş Gıdalar : Stratejik ve Uluslararası Boyutlar

Dr. Ahmet SALTİK

Ankara Üniversitesi Tıp Fakóltesi Halk Sağlığı Anabilim Dalı
(www.ahmetsaltik.net, profsaltik@gmail.com)

*“Sonunda bu güçlü aileler,
kimlerin merkez bankalarının başlarında duracağına karar verirler.
Para onların yaratmaları ya da yok etmeleri için emirlerindedir.”*

*F. William Engdahl. Ölümün Tohumları: Genetik Manipölasyonun
Gizli Tarihçesi. (Bilim+Gönül Yayınları, İstanbul, 2009)*

Giriş ve amaç :

Biyoteknolojide ilerlemeler; son 20-25 yıldır gıda maddelerinin de genetik materyaline (DNA'sına) karışma (müdahale) olanağı doğurmuştur. Bakteri ve virüslerin DNA'larına yerleştirilen (bu mikro organizmlara **Genetiği Değiştirilmiş Mikroorganizma, GMO / GDO** denmektedir) kimi genetik kodlar, istenen gıda maddelerinin genleri arasına aktarılabilir. Örn. Kuzey Buz Denizi balıklarından alınan ve soğuğa arşı direnç sağlayan genler domatese aktarılarak soğuktan donmaması sağlanmaktadır. Kimi tarım ürünlerine GDO aracılığıyla bitki hastalıklarına direnç sağlayacağı düşünceyle yeni genler aktarılmaktadır. Bu besinler böylelikle **Genetiği Değiştirilmiş (GD)** ürün adını almaktadır. “Transgenetik”, “Transgenik” ürün sözcükleri de aynı anlamdadır.

Giderek büyüyen ve yüzlerce milyar dolarlık bir pazar büyüklüğüne ulaşan sektör¹, artan biçimde dikkati çekmekte ve çokuluslu biyoteknoloji şirketlerinin iştahını kabartmaktadır. Devreye güdümlü, yanıltıcı postmodern bilim de sokulmakta ve halk yığınlarının kafası karıştırılmaktadır. GD besinlerin / GDO içeren / GDO'lu besinlerin halk sağlığına özellikle orta-uzun dönem etkileri, nesnel ve saydam olarak yeterince incelenmemiştir. Eldeki sınırlı yayınlar, haklı kaygı uyuracak nitelik ve düzeydedir.

Ayrıca bu ürünlerin patentleri alınmakta, tek kullanımlık -terminatör- tohumlar üretilerek uluslar arası Pazar kapma savaşını sürdürölmekte, gelişmekte olan ölkeler için yeni ve çok ciddi bağımlılık alanları oluşturulmaktadır. Gelişmekte olan ölkeler, varsıl doğal kaynaklarıyla ucuz hammadde girdisi sağlayan ölkelere indirgenmekte ve teknolojik olarak bağımlı kılınmaktadır. Başta Türkiye olmak üzere, gelişmekte olan ölkelerin doğal ve çok varsıl flora ve faunaları gen kaçışları / çapraz kirlenme ile dönüşümsüz risk altına itilmektedir.

Anılan ve benzeri gerekçelerle GDO'lu ürünlerin uluslararası stratejik boyutlarını irdelemek gerekir.

Besin Zinciri :

¹ DPT "**Biyoteknoloji ve Biyogüvenlik Özel İhtisas Komisyonu Raporu**" na göre; İkbini yılların başında biyoteknolojik ürünlerin dünya pazarlarındaki yıllık ticari payının 150 milyar \$'ı aşacağı kabul edilmektedir.

Besin zincirinin 3. halkası (öbürleri İnsan ve hayvan) olan bitkilerin denetimsiz tüketilen GDO'lu besin ve yemler üzerinden çapraz kirlenmesi (*gen kaçışı, kontamine olması, cross-pollination*) kaçınılmaz olup; tüm **Türkiye'nin Dünya'da biricik, eşi bulunmaz olan flora ve faunasının** birkaç yıl gibi kısa bir sürede geri dönüşümsüz biçimde elden çıkabilmesi -**terminatör tohumların** da yıkıcı ekolojik ve bağımlılık doğurucu etkileriyle- **açık ve yakın tehlikesi ve tehdidi** ile karşı karşıya bulunmaktayız. Türkiye Dünya **bal** üretiminde Çin, Arjantin, Meksika'dan sonra 4.dür! Anadolu coğrafyası, inanılmaz bir varsıllık ve yoğunlaşma ile Dünya arı ırkının %20'sine, ballı bitkilerin %75'ine sahiptir. Türkiye sebze-meyve üretiminde Dünya 4.-5.sidir. (1)

Tuncer, tartışmalarda atlanan gerçeğin, Türkiye'nin yanlış tarım politikaları olduğunu vurgularken, "Soya fasulyesi, mısır olmadan hayvancılık mümkün değil. GDO'lu olarak ithal edilen ürünler de bunlar. Türkiye'de neredeyse bir deve yükü mısır ve soya üretiliyor. Türkiye'nin ihtiyacı 2 milyon ton, bizim ürettiğimiz 50-60 bin ton" demektedir. (2)

Çevre açısından :

Ciddi tehlikelerden kimileri **transgenik** (*genleri ile oynanmış*) **bitkilerin** çevreye salındıktan sonra doğal türlerde **genetik çeşitliliğin yitimine**, eko-sistemdeki tür dağılımının ve dengenin bozularak genetik kaynakları oluşturan yabani türlerin doğal gelişimlerinden sapmalara neden olabileceğidir. Bu açıdan genetik kaynakları varıl ülkelerin gen kaynakları -ki Türkiye bu ülkelerin başında gelmektedir- tehdit altına girmiştir. Dünya karasal biyoçeşitliliğinin yaklaşık %80'i gelişmekte olan ülkelerdedir ve bu ülkeler biyoteknoloji için hammadde sağlayıcısıdır.

Gen kaynaklarına sermayenin el koyması bakımından :

Gen Kaynakları insanlığın ortak varlığıdır.

Mevzuat düzenlemelerinde sıklıkla GDO'lu ürünün riskinden kuşku duymak da, öğrenmek de (kimden, nasıl??, Tarım Bakanlığı'na bildirmek de, hatta önlem almak da; tuhaf ama ilgili şirketlere -hatta "**Gen sahibi**"ne- bırakılmaktadır! Asli Devlet işlevleri bile devredilerek, **Devletin tasfiyesi** açıkça sürdürülmektedir. Böylelikle, doğanın ve insanlığın pek doğallıkla ortak malı olması gereken -ve olan- türlerin çeşitliliğine ilişkin ortak insanlık kalıtı (*mirası*), GDO'lar üzerinden Küresel emperyalist baskı ve yönlendirmelerle, bir avuç çokuluslu biyoteknoloji firmasının vahşi tekelci mülkiyetine terk edilmektedir.

"Bir süre" sonra **GDO'lu ürünlerin doğal olanları ortadan kaldırması** ile (*tam replasman!*) **terminatör tohumlarda** olduğu gibi hemen tüm gıda ürünlerinde "**patent**" ödeme yükümü ortaya çıkabilecektir ki; bu durum tüm gıda ürünlerinin fiyatlarının artması anlamına gelir ve tarımsal / hayvansal gıda üretiminde kendine yetemeyen, her yıl birkaç milyon ton mısır, soya, kanola.. dışalımını yapmak zorunda olan ülkemizi çok büyük ölçüde dışa bağımlı kılar, dış ticaret açığı yaratır.. *2009 yılı tarım ürünleri dış ticaret fazlası yalnızca 1 (bir!) milyar Dolar dolayındadır! Ayrıca, Ankara'da, Toprak Mahsulleri Ofisi'nin satış biriminde "ithal" mercimek ve pirinç satılmaktadır!* Ek olarak, yoksulluğun çok yaygın olduğu ülkemizde **stratejik bir beslenme / besleneMEme sorunu**na yol açabilir.

ABD Texas Rice firmasının, sözde teknik işbirliği kapsamında Hindistan'ın Basmati pirincinin genlerini -ürün iyileştirme bağlamında- maniple etmesinin ardından, Uluslararası Patent Bürosu'ndan bu GDO'lu pirincin patentini alması ve ardından Hindistan'dan bu pirincin dışsatımında "**patent hakkı**" (**postmodern haraç**??!?) istemi çarpıcı bir ders olmalıdır. Ayrıca Türkiye'de, 551 sayılı ilaçta patent hakkı ödenmesine ilişkin Yasa Gücünde Kararname'nin (1 Ocak 1999) ilaç genel fiyatlar düzeyinde nasıl artış getirdiği de belleklerdedir. Böylece, GDO'lu ürünlerin organik olanlardan ucuz kalacağı savı geçici olup, zamanla patent hakları yüklendikçe GDO'lu besin / yemlerin fiyatı da doğallıkla artacaktır. Şirketler bir kez genetiği değiştirilmiş tohumla üretimi yaygınlaştırdıktan sonra çiftçiler, uluslararası tekelci tohum şirketinin tohumuna, üretim modeline ve fiyat belirlemesine teslim olmaktadır. Her yıl

aynı tohumu daha yüksek fiyatla almak zorunda kalmaktadırlar. Türkçe'deki etkili deyişle "elini bir kez veren çiftçi bir daha kolunu tohum şirketlerinden kurtaramamaktadır.."

GDO'lu Ürünlerde Patent Sorunu :

GDO'lu gıda ürünlerinin olmayanlara göre -şimdilik, **patent hakları bindirilmeden-** daha ucuz (*genelde yarısı!*) olması nedeniyle, alım gücü olmayan ve yoksulluğun çok yaygın, gelir dağılımının çok bozuk olduğu ülkemizde, alt sosyo-ekonomik katmanların açıkça daha çok tehlike ve tehdit altına gireceği ortadadır. Dolayısıyla bu yaklaşım, Anayasa'nın 2. maddesinde tanımlanan "**Sosyal Devlet**" ilkesine ve yurttaşların eşitliğini düzenleyen 10. maddeye açıkça terstir. Ayrıca Anayasa madde 56'nın ilk 2 bendinde Devlet'in bu Anayasal yükümünü de yerine getirmesine duyarsız kaldığı hatta engellediği, rahatlıkla savlanabilir.

ABD'de genetiği değiştirilmiş tohumların başını çeken **soya** tohumunun ortalama fiyatı 2006-8 arası iki yılda % 50'den daha çok artmıştır. "Round up" herbisitinin perakende fiyatı Aralık 2006'dan Haziran 2008'e dek 2 yıldan daha kısa bir sürede % 134 artış göstermiştir. İyi bilinmektedir ki; doğal denge korunabildiği oranda daha az, doğanın bozulduğu oranda daha fazla girdi (ilaç, gübre vs.) kullanmak zorunda kalınmaktadır. Demek oluyor ki; genetiği değiştirilmiş tohumlarla üretim yapıldığında hem tarımsal ilaç kullanımı hem de bu ilaçların fiyatı sürekli artmaktadır. Çokuluslu ilaç ve tohum şirketleri giderek varsıllaşmakta, özellikle gelişmekte olan çiftçiler ise yoksullaştırılmaktadır!

➤ **DPT 8. 5YKP'ndan..** aktarılan alıntı çok **kritiktir** :

*"126. Sağlıklı bir yaşam sürdürebilmek için gerekli olan **minimum gıda harcama** düzeyine sahip bulunamama durumu olarak tanımlanan **mutlak yoksulluk oranı**, % 8'dir : [75 milyon nüfusta **6 milyon insan aç!** Dr.A S.] Gıda ve öbür tüketim gereksinimlerini bir bütün olarak dikkate alan temel gereksinimler yaklaşımına göre, **yoksulluk riski altında** bulunan nüfus oranı %24 [20 milyon insan yoksul! Dr.A S.] dolayındadır.*

Sahin'e göre, ABD'de genleri değiştirilmiş ürünlerin üretim ve pazarlaması 8-10 şirketin elindedir ve "Bu şirketler Dünya pazarına kendi ürünleriyle girebilmek amacıyla, her türlü kampanyaya ciddi maddi kaynaklar aktarmaktadır." Buna karşılık, Türkiye'deki genleri değiştirilmiş ürünler pazarını elinde tutmak isteyen **AB** de, "**İlerleme Raporu**"nda konuyla ilgili birtakım koşullar öne sürmekte ve "organik tarım"ı dayatmaktaydı. Türkiye pazarını ele geçirmiş ABD'li şirketlerin egemenliğini azaltmak için de, genleri değiştirilmiş ürünlere karşı düzenlenen kampanyalar AB'li vakıflarca finanse edilmektedirler (www.oncevatan.com.tr/A-Detay.asp?yazar=,3&yz=5675, 28.02.10).

2000 yılında 5 Yıllık Kalkınma Planı bağlamında DPT

"Biyoteknoloji ve Biyogüvenlik Özel İhtisas Komisyonu Raporu" nda;

*"Biyoteknolojik yöntemlerle elde edilen **transgenik ürünler**, klasik ıslah yöntemleri ile çözülemeyen ekonomik öneme sahip bazı problemlerin çözümünde önemli katkılar sağlamaktadır. Hastalıklara ve zararlılara dayanıklılık sağlayan genlerin aktarılması ile hem kullanılan ilaç miktarlarında azalma meydana gelmekte hem de, verimde bir artış sağlanmaktadır. Raf ömrünün uzatılması ve aromanın artırılması ise pazarlamada kolaylık sağlamaktadır. Yabancı ot ilaçlarına dayanıklılık genlerinin aktarılması ile de ilaçlama sayısı azaltılmakta, ilaç uygulaması ile tüm yabancı otlar ölürken bitki canlı kalmakta ve masraflar düşürülürken, verimde de belirli bir artış sağlanmaktadır. Bunların yanı sıra, kültürel önlemlerle çözülmesi mümkün olmayan veya çok yüksek maliyet gerektiren tuzluluk, sıcak ve soğuk streslerine dayanıklı transgenik bitkilerin uzun vadede uygulama alanları bulması beklenmektedir."* denilmektedir.

Aynı raporda devamla şu değerlendirmelere de yer verilmektedir :

---

www.ahmetsaltik.net Prof. Dr. Nevzat Eren Simpozyumu-2010'da sözlü olarak sunulmuş ve Simpozyum Kitabında tam metin basılmıştır. Ankara Tabip Odası yayını, Mart 2010, kitap bölümü, syf. 33-40. Sayfa 3

"Ülkemiz gerek moleküler biyoloji altyapısı, gerekse modern biyoteknolojik ürünlerin yerli üretimi konusunda yetersiz bir düzeydedir. Buna karşılık, ülkemiz özellikle tarım sektöründeki modern biyoteknoloji ürünleri için çok yüksek bir uygulama potansiyeline sahiptir ve önemli bir pazar durumundadır. Diğer taraftan, birçok yabancı türün anavatanı olan ülkemiz, genetik olarak değiştirilmiş bitkilerin ekimi konusunda çok hassas bir konumdadır. Ayrıca, yeni genetik manipulasyonlar için sıkça kullanılan ve bu yolla yabancı ülkelerde patentle korunma altına alınma riski taşıyan yabancı bitki türlerimiz sahip çıkılması ve titizlikle korunma altına alınması gereken ulusal genetik kaynaklarımızdır"

BM FAO (Gıda ve Tarım Örgütü) ve Dünya Sağlık Örgütü tarafından birlikte hazırlanan (1963) Uluslararası "**Codex Alimentarius**" kuralları çok katıdır. Ayrıca **Dünya Ticaret Örgütü (DTÖ)** "**Tahkim**" süreçleri de dikkate alındığında, gıda gümrüklerinde özellikle dışalım (ithalatta) yaşanacak aksamlar, Türkiye'yi ciddi ödentilerle (tazminat) karşı karşıya bırakabilecektir. Yakın geçmişte, bir kozmetik ürününü yeterli sağlık-güvenlik raporunu gümrükte sun(a)madığı savıyla ülkesine sokmayan Fransa Hükümeti'nin **DTÖ Tahkim Kurulu**'nce 110 (yüz on) milyon \$ cezaya çarptırıldığı bilinmektedir.

GDO'lu ürün tarımı verimliliği artırıyor mu ?

ABD üniversiteleri tarafından yapılan testlerde genetiği değiştirilmiş soyanın, öbür soyalara göre % 5,3 **daha az verimli** olduğu saptanmıştır. Nebraska Üniversitesi'nin 2001'de yaptıkları çalışmalarda da veriler aynı doğrultudadır. Kansas Devlet Üniversitesi'nin yaptığı çalışmalarda ise **GD (Genetiği Değiştirilmiş)** soyanın verimliliğinin % 9 oranında daha düşük olduğu sonucuna varılmıştır.

ABD'de pamuk ekim alanlarının % 86'sında GD pamuk ekimi yapılmaktadır. ABD'de GD tohumla üretilen pamuğun verimi ise 933 kg/ha dolayındadır. Çin'de pamuk ekim alanlarının % 68'i, Hindistan'da % 76'sı, Arjantin'de % 95'i GD tohumlarla yapılmaktadır. Çin'de verim 1.313 kg/ha, Hindistan'da 553 kg/ ha, Arjantin'de 483 kg/ha'dır. Türkiye'de ise genetiği değiştirilmemiş tohumlarla yapılan pamuk üretimindeki verimlilik hektara 1.334 kg/ha'dır. Dünya pamuk verim ortalaması ise 775 kg/ha'dır.

GD (Genetiği Değiştirilmiş) Roundup Ready'li kanola ürününde % 40 oranında artış savlarına karşı Avustralya, "yapılan denemeler bizim ulusal ortalamamızın % 17 altında olmuştur" diye açıklamalarda bulunmuştur. Bu sonuçlardan anlaşılacağı üzere; GD tohumlarla yapılacak üretimin **verimliliği artırmayacak** ve Türk çiftçilerine savlandığı ölçüde kazandırmayacak ve de **açlığa da çare olmayacaktır!** (10 soruda Genetiği Değiştirilmiş Organizmalar..)

Genetiği Değiştirilmiş Tohumlar Yoksulluğa Çare midir?

Genetiği Değiştirilmiş Tohumlar üreten şirketlerin bir başka propagandası "genetiği değiştirilmiş tohumlar yoksulluğa çaredir" söylemidir. Bu da doğru değildir! **Paraguay**, GD soya ekim alanı bakımından Dünyada 7. sıradadır. Ama Paraguay köylülerinin % 40'ı yoksulluk sınırı altındadır.. G. Afrika'da 2000 yılından bu yana GD pamuk eken çiftçi sayısında 4 kata yakın azalma görülmüştür. **Arjantin**'in bitkisel üretiminin %75'i GD tohumlarla gerçekleşmektedir. Arjantin, 1970'lerde Latin Amerika'nın gönenç düzeyi en yüksek, yoksulluk oranı % 5 olan bir ülkesiydi. Genetik tohumla üretimi artan Arjantin, 2002'lere geldiğinde yoksulluk oranı % 51'e yükselmiştir. GD tohumla üretim öncesinde Arjantinli çiftçiler ve tüketiciler zor zamanlarda kendi yiyeceklerini kendileri ekerek / üreterek karınlarını doyurabilmişti. Ancak GD tohumla üretimin yaygınlaşmasından sonra kendilerine ait yerel tohumları, yerel tohumla üretim yapma bilgilerini ve araçlarını yitirdiklerinden dolayı bu mümkün olmamıştır. (10 soruda Genetiği Değiştirilmiş Organizmalar..)

Hint tarımına GD tohum şirketleri egemen olmaya başladığından bu yana artık çiftçilerin hangi ürünleri yetiştireceğine şirketler karar veriyorlar. Şirketlerin burada uyguladığı sömürü sistemi dayanılmaz düzeyde. Hindistan'da GD tohumlarla pamuk yetiştiren çiftçilerden ipoteğini ödeyemeyen çiftçiler, canlarına kıymaya başlamışlardır. Hindistan'da 1997-2007 arasında **intihar** eden çiftçilerin sayısı İçişleri Bakanlığı verilerine göre 182 bin 936. 2008 rakamlarının 16 bine yaklaştığı belirtiliyor. Yalnızca 2009'da hayatına son veren çiftçi sayısı 2000'i geçmiştir **(10 soruda GDO'lar..)**

Büyük tarım ve ilaç tekelleri ürün ve pazar denetimini ele geçirdiği oranda **yoksullaşma** oranı da artıyor. Tarımsal üretim endüstrileştikçe, kimyasal kullanımı artıyor. Genetiği değiştirilmiş tohum kullanıldıkça önce toprak yoksullaşıyor, ardından da çiftçiler. Çiftçiler ya canlarına kıymak zorunda bırakılıyor, ya da kendi topraklarında **köle** durumuna düşürülüyor.

Biyolojik çeşitlilik tarımsal verimin yüksek olmasında etkili ve bir yere bağımlı olmadan üretimini sürdürebilmesi için gereklidir. **Türkiye biyolojik çeşitlilik konusunda varsıl bir ülkedir. Biyolojik çeşitliliğinin 2/3'ünden daha çok türe tek başına sahiptir.** Türkiye'nin endemik tür (yalnız Türkiye'de yetişebilen tür) çeşitliliği 3 bin'in üzerindedir. Ancak GD tohumlarla üretim biyolojik çeşitliliği hem azaltır hem de üretimin sürekliliği GD tohum şirketlerine bağımlı kılar.

Öte yandan 5179 sayılı Gıda Yasası hakkında açılan davayı değerlendiren **Anayasa Mahkemesi**, bu yasanın kimi maddelerini iptal edip yürürlüğünü durdurduğu gerekçeli kararında (Resmi Gazete, 11 Haziran 2009); **'GDO'lu ürünlerin kanser, hipertansiyon, osteoporoz, dolaşım ve sindirim bozuklukları hastalığına sebep olduğunu belirterek** tarihsel bir karara imza atmıştır. Yüksek mahkeme, bu kararıyla GDO'yu yasalaştıran, Ulusal Gıda Biyogüvenlik Yasa Tasarısı'nın da önünü kapatmaktadır. **(10 soruda Genetiği Değiştirilmiş Organizmalar..)**

GD tohumla üretim tarımda istihdamı azaltmaktadır !

Şirketler kendi kazançları için biyolojik çeşitliliği yok edecek olan mono kültüre (tek ürün ekimine) dayalı üretime zorluyorlar. Mono kültür üretimde çok işgücü kullanılmadığı için çiftçiler toprağından işinden olmakta, işçileşmektedir. Bütün bu topraksızlaşan ve işsiz kır işçilerine dönüşen çiftçiler ne olacaktır? Bu durum, üretimin ve çiftçiliğın sürekliliği açısından önemli bir risk değil midir?

Bu etmenler gözetilmezse, GDO'lar orta erimde tarımsal ve **toplumsal bir cinayete** dönüşebilir. GD tohumla üretimde çiftçiler toprağına bağımlı **köle** olacaktır. Tüketiciler seçeneksiz, önlerine konulan sağlıksız gıdaları tüketmeye tutsak edilebilecektir. Doğa ise onarılamaz yaralar alabilecektir. Bu nedenlerle bir kez daha yinelenmektedir :

Siyasal istencin Ulusal BiyoGüvenlik Yasa Tasarısı'nda ısrarcı olmaması umulmaktadır. GDO'nun zararlarının göz ardı edileceğine olasılık vermek istemiyoruz. Her şeye karşın yasalaştırılsa bile konu Anayasa Mahkemesi'ne taşındığında, Anayasa Mahkemesi'nin görüşü bellidir ve 7 kamu görevlisinin kararlarına mahkûm edilecek bir yasal düzenlemeye **Anayasa Mahkemesi** vize vermeyebilecektir. Türkiye'de **sağduyunun egemen olarak**, bu kirli oyunun bir parçası olmayacağı ve dünyanın en varsıl tohum ve florasını küresel güçlerin buyruğuna vermeyeceği düşünülmektedir.

Türkiye'ye bir çağrıda bulunarak diyoruz ki :

Gelin, uzun süre tartıştığımız dünyanın en bakir ve verimli arazisi olan mayınlı sınır bölgesi; Devlet, çiftçi, sivil toplum işbirliği ile "doğal tohum üretim çiftlikleri"ne dönüştürelim. Hem siyasal tartışmalar bitsin, hem ülke rahat etsin, hem de ülkemiz tohum şirketlerinin kölesi olmaktan kurtarılsın. Böylece bütün ülkeye hatta insanlığa örnek bir model sunalım. Haydi Türkiye, şimdi sana yakışanı yapma zamanıdır! *(Kaptan, N. Biyo-Silah : Terminatör Tohumlar)*

✓ **Dikkat ! GDO'lu tohumlar topraklarımız ve dünyamıza bırakılmış birer saatli bombadır!**

Sonuç ve öneriler _____ :

“Petrolü kontrol edersen ulusları,
yiyeceği kontrol edersen insanları kontrol edersin.”

Dr.H. Kissinger (ABD eski Dışişleri Bakanı)

Doğa'ya GDO ile karışma sınırı aştı mı?

Prof. Dr. A. Saltık, AÜTF Halk Sağlığı ABD

Giderek azalan Küresel kaynaklar, optimum verimlilik ve sorumluluk anlayışıyla, erdemle yönetilmeli ve paylaşılmalıdır. Ne var ki, özellikle son 2 onyılıda yoğunlaşan küreselleşme süreçleri eşitsizlikleri daha da derinleştirmektedir. FAO verilerine göre 2009'da, 2008 Ekim'inde patlayan küresel kapitalist bunalımla daha da yaygınlaşan açlık verileri, 2003-2004'te 852 milyon iken, 1040 milyona ulaşmıştır. 6,6 milyar Dünya nüfusuna oran 1/6 dolayındadır. Bu muazzam kitle içinden her yıl yaklaşık 11 milyon **AÇLIK** ölümü olaylanmaktadır. Yıllık toplam mortalite 56 milyon dolayında olup, hemen hemen her 5 ölümden 1'i **AÇLIK** yüzündendir!
Tablo, insanlık tarihi adına **utanç** vericidir!

FAO tarafından BM Genel Kurulu'na 2004'te sunulan ve 110 ülkenin destek verdiği plan, izleyen 10 yılda, 2015'e dek 852 milyon aç insan sayısını yarıya indirmeyi önermekteydi. ABD bu tasarımı veto etmiştir (parasal katkıdan kaçınma)! Fransa Başkanı J. Chirac, isyan eden bir konuşma yapmış ve “**Böyle bir küreselleşmenin geleceği yoktur..**” demiştir. Başta ABD, Dünya 2008 ortasından bu yana giderek derinleşen bir finansal bunalım yaşamakta ve reel sektöre de yakıcı biçimde yansımaktadır. Tam da bu noktada, ürkünç (vahim) küresel açlık sorununun giderimine ilişkin olarak GDO teknolojisi dayatmak gerçekçi ve bilimsel olmadığı gibi, içtenlikli ve dürüstçe de değildir.

Alanyazında (literatürde) geçen yeni kavramlardan biri de “**Açlık tsunamisi**” dir! Küresel kapitalist sistemin ürünü olan bu soruna, neden olan sistematik yapı içinde çözüm bulunamaz. Azalan Dünya kaynaklarını paylaşmakta şiddet tırmanmakta (açıkça savaşlar!), **hidro ve agri-coğrafyalara** dönük emperyalist iştah kabarmaktadır. **GDO tarımı** bu coğrafyalarda türlü düzeneklerle dayatılmaktadır.

Dünyanın en stratejik maddesi “Gıda” olmuştur.

Biyoteknolojinin GDO sorun alanında da bir amaç değil araç olmasını mutlaka sağlamak gerekmektedir. Gıda üretim ve dağıtım süreçlerini demokratikleştirmek asaldır. Tohum ıslah çalışmalarını öne alarak tarımsal verimliliği artırmak olanaklıdır. Öte yandan doğa kaynaklarını koruyup kollayan ve sürdürülebilir kalkınma bağlamında planlı kullanan bir yönelim zorunludur. Aşırı ve gereksiz **nüfus artışı**nın mutlak biçimde denetlenmesi de vazgeçilmez girişimlerden olmalıdır.

Sorunların kaynağını, yabancı anamalcı (vahşi kapitalist) düzenin gıda da dahil küresel kaynakların dağılımındaki doğasından kaynaklanan derinleşen eşitsizliğinde aramak -ve düzeltmek- gerekir.

www.ahmetsaltik.net Prof. Dr. Nevzat Eren Simpozyumu-2010'da sözlü olarak sunulmuş ve Simpozyum Kitabında tam metin basılmıştır. Ankara Tabip Odası yayını, Mart 2010, kitap bölümü, syf. 33-40. Sayfa 6

KüreselleşTİRme'nin = Yeni emperyalizmin ve özneleri KüreselleşTİRmecilerin, GDO teknolojisi üzerinden yeni ve stratejik nitelikli **postmodern sömürü** araç ve alanları kazanmaları engellenmelidir.

Türkiye gerek ulusal mevzuatını düzenlerken, gerek teknolojik işbirliği alanlarında gerek AR-GE süreçlerinde hem uluslararası toplum ve kurumlarla karşılıklı çıkarları dengeleyen akılcı bir işbirliği sağlamalı hem de stratejik bir vizyonla ülkenin, ulusun ve yurdun orta-uzun erimde yaşamsal çıkarları üzerinde en üst düzeyde koruyucu-kollayıcı davranmalıdır. Özellikle **AB üyeliği hallüsinasyonları** içinde mevzuat uyumlaştırması bağlamında EC/EU Regülasyonları içselleştirilirken çok özenli davranılması gereği tartışma dışıdır. Bu süreçte söz konusu metinler, mutlaka kamuoyunda yeterince tartışmaya açılarak olgunlaştırılmalıdır. Unutulmamalıdır ki; Türkiye flora ve faunası ile muazzam bir tür zenginliği ve endemite serveti ile adeta bir **Dünya mirasıdır**. Tüm Dünyaya katkı sağlayabilecek potansiyele sahiptir ve bu ciddiyetle **ulusal stratejik bir akıl ve vizyonla** yönetilip yönlendirilmelidir.

Kaynaklar...

1. Ankara Ticaret Odası Raporu, 2005.
2. Ateş, Kenan. Cumhuriyet Tarım ve Hayvancılık eki, 25.02.2007
3. Beaglehole R, Bonita R. *Public Health at the Crossroads : Achievements and Prospects. 2nd ed., Cambridge Univ. Press, 2004*
4. Cartagena Biyogüvenlik Protokolü. www.tarimsal.com/yasayonetmelik/cartagenabiyogüvenlikprotokolu.htm, erişim : 21.11.09
5. Çelik, S. Cumhuriyet Gazetesi, 22.08.09.
6. *DPT Biyoteknoloji ve Biyogüvenlik Özel İhtisas Komisyonu Raporu, DPT: 2515. ÖİK: 533, 2000.*
7. Fagan, JB. www.2023.gen.tr/mayis2008/5.htm, erişim: 22.05.08
8. Özkaya, T. Türkiye Tohumculuğu ve İşletmelerinin Tasfiyesi. Mülkiye Dergisi, Bahar, syf. 255, 2009/262
9. Report of the FAO Expert Consultation on Environmental Effects of Genetically Modified Crops. 16 - 18 June 2003, Rome, Italy. [ftp://ftp.fao.org/docrep/fao/field/006/ad690e/ad690e00.pdf](http://ftp.fao.org/docrep/fao/field/006/ad690e/ad690e00.pdf), erişim : 11.10.09
10. Saltık, A. Gıda Hijyeni ve Tıbbi Atıklar. www.hekimsaltik.com/ppt/ders_004.ppt, erişim : 22.11.09
11. Saltık, A. *Gıda Güvenliği ve Sanitasyonu. (Ders notları, Ankara Üniversitesi Tıp Fak. Halk Sağlığı Anabilim Dalı, 2009-2010.*
12. Şahin, Ş. Nasıl Zehirleniyoruz. www.oncevatan.com.tr/A_Detay.asp?yazar=3&yz=5675, 28.02.10.
13. Tarım ve Köyşleri Bakanlığı web sitesi mevzuat kaynakları. www.tarim.gov.tr/TarimPortal.html?LanguageID=1, erişim: Kasım 2009.
14. Tuncer, ŞD. GDO Dedeman Otel'de tartışıldı. Hürriyet Gazetesi, 18.12.2009.
15. WHO, Fact Sheet no 6. Genetically Modified Foods (GMF). Erişim : 02.11.09, www.afro.who.int/des/fos/afro_codex-fact-sheets/fact6_genetically-modified-foods-gmo.pdf
16. www.who.int/ipcs/food/jecfa/en/, 28.02.10
17. Yanaz, S. Genetik Olarak Değiştirilmiş Organizmalar (GDO) Konusu ve Cartagena Biyogüvenlik Protokolü. DT Uzmanı, İthalat Genel Müdürlüğü. erişim : 28.11.09, www.google.com.tr/search?source=ig&hl=tr&rlz=1G1GGLQ_TRTR255&=&q=cartagena+biyog%C3%BCvenlik+protokol%C3%BC&meta=lr%3D&aq=2&oq=Cartagena,
18. 10 soruda Genetiği Değiştirilmiş Organizmalar. www.bahcesel.com/forumsel/biyoloji-ve-biyoteknoloji/24263-gdo-nedir-10-soruda-genetigi-degistirilmis/, 28.02.10
19. Kaptan, N. Biyo-Silah : Terminatör Tohumlar. <http://www.hakimiyetimilliyeye.org/index.php/hm-yazarlari/406.html>, 01.03.10